

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

26 січня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 162/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого – Патрюка М.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Луцюка П.С.,
Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Устименко В.Є., Шиловой Т.С.,

розглянувши питання про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді
Комінтернівського районного суду міста Харкова Мельник Ірини Миколаївни за
зверненням Пашкова Юрія Дмитровича,

встановила:

У лютому 2015 року до Комісії надійшло звернення гр. Пашкова Ю.Д. щодо дій
судді Комінтернівського районного суду міста Харкова Мельник І.М., які можуть мати
наслідком притягнення її до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених
частиною першою статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у
редакції від 07 липня 2010 року), а саме: істотні порушення норм процесуального
права при здійсненні правосуддя, пов'язані, зокрема з відмовою у доступі особи до
правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушенням вимог щодо розподілу та
реєстрацій справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необґрунтоване вжиття
заходів забезпечення позову, невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи
справи протягом строку, встановленого законом, систематичним або грубим
одноразовим порушенням правил суддівської етики, що підриває авторитет
правосуддя.

Заявник зазначає, що під час розгляду кримінальної справи № 641/3018/13-к
суддею здійснено допит ОСОБА_3 та представника потерпілого за участю свідка,
пояснення якої покладено в основу обвинувачення.

Пояснення свідків зафіксовано не точно, та деякі факти взагалі не прийнято до
уваги.

Свідки не давали присяги та не були поінформовані про кримінальну
відповідальність за дачу неправдивих свідчень.

Суддею проігноровано клопотання ОСОБА_3 про виклик свідків, пояснення яких
мають значення для правильного вирішення справи по суті.

Суддя ставилась до обвинуваченого упереджено, та консультувала потерпілу
сторону.

Окрім того, суддя поводи́ла себе неетично.

Порушення норм чинного законодавства зафіксовано на технічних носіях. Однак вказані носії знищено. ОСОБА_3 безпідставно неодноразово відмовлено у наданні можливості ознайомитись з технічними носіями.

Суддею необґрунтовано 22 квітня 2013 року вжито заходи забезпечення позову.

Судом стягнуто на користь потерпілої матеріальну шкоду, однак відповідної позовної заяви до суду не надходило.

06 листопада 2014 року вирок суду першої інстанції скасовано із встановленням істотних порушень норм чинного законодавства. Судом апеляційної інстанції також встановлено відсутність технічного носія інформації, на якому зафіксовано судові провадження.

Посилаючись на вказані обставини, заявник просить провести перевірку та вжити заходів дисциплінарного впливу стосовно судді.

Відповідно до статті 86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» членом Комісії проведено перевірку викладених у зверненні даних.

Розглянувши висновок члена Комісії та зібрані в процесі перевірки матеріали, заслухавши доповідача, Комісія дійшла висновку, що у відкритті дисциплінарної справи необхідно відмовити з таких підстав.

Установлено, що 01 квітня 2013 року до Комінтернівського районного суду міста Харкова надійшла кримінальна справа за обвинуваченням ОСОБА_3 у вчиненні злочину.

Автоматизованою системою документообігу суду справу розподілено для розгляду судді Мельник І.М.

Ухвалою від 01 квітня 2013 року призначено підготовче судове засідання на 05 квітня 2013 року.

За наслідками підготовчого провадження справу призначено до розгляду на 10 квітня 2013 року.

Судові засідання призначались на 10, 22 квітня, 07, 28 травня, 06, 18 червня, 08, 18, 25 липня, 19 серпня, 03, 05, 06 вересня, 07, 16, 23 жовтня, 07 листопада 2013 року, 15, 23 січня, 03, 14 лютого, 05, 18, 28 березня, 07, 17, 24 квітня, 07, 20, 21 травня 2014 року.

21 травня 2014 року суддею ухвалено вирок.

06 листопада 2014 року вирок суду першої інстанції скасовано та призначено новий розгляд у тому ж суді в іншому складі.

Із ухвали суду апеляційної інстанції вбачається, що відповідно до вимог пункту 7 частини другої статті 412 КПК України судові рішення у будь-якому разі підлягає скасуванню, якщо у матеріалах провадження відсутній технічний носій інформації, на якому зафіксовано судові провадження в суді першої інстанції.

У матеріалах провадження стосовно ОСОБА_3 відсутній технічний носій інформації, на якому повинно бути зафіксовано 12 судових проваджень: протоколи від 10, 22 квітня, 28 травня, 03, 05, 06 вересня, 07 жовтня 2013 року, 15, 23 січня, 14 лютого 2014 року.

При складанні вироку судом першої інстанції не дотримано вимог пункту 2 частини 3 статті 374 КПК України щодо зазначення у мотивувальній частині вироку формулювання обвинуваченого, визнаного судом доведеним, із зазначенням місця, часу, способу вчинення та наслідків кримінального правопорушення, форми вини і мотивів кримінального правопорушення.

Відповідно до вимог частини першої статті 412 КПК України зазначені порушення є істотними, оскільки перешкодили суду ухвалити законне та обґрунтоване судові рішення, а тому є підставою для скасування оскаржуваного вироку відповідно до пункту 3 частини першої статті 409 КПК України.

Із письмових пояснень судді вбачається, що під час розгляду кримінального провадження здійснювалось повне фіксування судових засідань за допомогою звукозаписуючих пристроїв «Камертон» та «Оберіг», а також вівся журнал судових засідань, у якому зазначались усі відомості відповідно до вимог статті 108 КПК України, про що на початку судового засідання сторони повідомлялись секретарем з роз'ясненням обставин щодо отримання копій.

Розгляд кримінального провадження здійснювався у відкритому судовому засіданні за участю сторін та інших учасників судового провадження.

Відповідно до матеріалів кримінального провадження, а саме журналу судового засідання від 25 липня 2013 року, та в наявному в матеріалах провадження аудіозапису вбачається, що під час судового засідання допитано обвинуваченого ОСОБА_3, потерпілу ОСОБА_1 та свідка ОСОБА_2.

Суддя зауважує, що під час допиту потерпілої та обвинуваченого у відкритому судовому засіданні особи, які були свідками, не були присутні.

Після пояснень обвинуваченого стосовно позовних вимог, заявлених потерпілою, представник потерпілої адвокат Боклач О.В. заявив клопотання щодо допиту як свідка бабусі неповнолітнього, з метою підтвердження позовних вимог та негайної госпіталізації і проведення лікування неповнолітнього. Адвокат зазначив, що даний свідок не є свідком подій.

Зазначене клопотання задоволено та допитано свідка.

Під час розгляду клопотання захисник обвинуваченого вказував на неможливість допиту свідка у зв'язку з її присутністю в залі суду під час попередніх судових засідань. Проте даний факт не підтверджено журналами судових засідань.

Суддя заперечує посилення заявника на недотримання норм чинного законодавства, неприведення свідків до присяги та непопередження про кримінальну відповідальність за дачу неправдивих свідчень. Вважає зазначені доводи безпідставними та необґрунтованими. До початку судового засідання секретарем судового засідання усім свідкам вручено пам'ятки про їх права та обов'язки.

Окрім того, до початку допиту свідків суд з'ясував, чи отримували вони пам'ятки про свої права та обов'язки та чи вони їм зрозумілі.

Суддя вважає, що доводи заявника стосовно тиску на ОСОБА_3 не відповідають дійсності, оскільки під час розгляду кримінального провадження жодного разу з боку обвинуваченого чи його представника зауважень до суду не надходило.

Судовий розгляд проводився з належним рівнем судової етики. Упередженого ставлення до учасників судового процесу суддею не допускалось.

Суддя зазначає, що за наслідками апеляційного розгляду кримінального провадження було встановлено низку порушень вимог КПК України, серед яких і відсутність в матеріалах провадження технічних носіїв інформації.

Проте суддя заперечує посилення заявника на навмисне знищення нею зазначених носіїв та вважає їх необґрунтованими та без належного підтвердження.

Фіксація судових засідань здійснювалась секретарем судових засідань, за наслідками яких вівся журнал судових засідань та здійснювався аудіозапис на технічний носій інформації. Проте з технічних причин аудіозапис не зафіксував судових засідань.

Суддя зазначає, що під час розгляду кримінального провадження потерпілою ОСОБА_1 та прокурором прокуратури міста Харкова заявлено цивільні позови. Зазначені позовні заяви судом розглянуто по суті. На підтвердження вказаного суддею надано копії позовних заяв потерпілих, які було приєднано до матеріалів справи.

За клопотанням представника потерпілої та цивільного позивача ухвалою суду від 22 квітня 2013 року дійсно було накладено арешт на майно обвинуваченого

ОСОБА_3, наявність якого підтверджено витребуваними слідчим Комінтернівського РВ ХМУ УМВС у Харківській області відомостями.

Однак 17 червня 2013 року апеляційним судом Харківської області постановлено ухвалу, відповідно до якої апеляційну скаргу ОСОБА_3 на ухвалу суду першої інстанції від 22 квітня 2013 року повернуто апелянту.

Суддя зазначила, що судом дійсно було відхилено клопотання сторони обвинуваченого про допит свідків, оскільки при вирішенні питання про обсяг доказів стороною захисту зазначене клопотання подано без дотримання вимог статті 290 КПК України, що перешкоджало виклику зазначених в клопотанні осіб.

Окрім того, за заявою ОСОБА_3 йому та його захиснику Форостянко Ф.М. було надано можливість ознайомитись з матеріалами кримінального провадження та технічними записами судових засідань.

Секретарем судових засідань також було виготовлено копії технічних носіїв судових засідань, однак заявник ОСОБА_3 до суду з метою їх отримання не з'явився.

Відповідно до частини четвертої статті 107 КПК України фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження в суді під час судового провадження є обов'язковим.

Згідно з Інструкцією про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання), № 108 від 20 вересня 2012 року, затвердженою наказом Державної судової адміністрації обов'язки щодо здійснення технічного фіксування судового процесу (судового засідання) покладено на секретаря судового засідання.

У випадку відсутності секретаря його обов'язки за розпорядженням головуєчого, виконує інший працівник апарату суду.

Відповідно до статті 321 КПК України головуєчий у судовому засіданні керує ходом судового засідання, забезпечує додержання послідовності та порядку вчинення процесуальних дій, здійснення учасниками кримінального провадження їхніх процесуальних прав і виконання ними обов'язків, спрямовує судовий розгляд на забезпечення з'ясування всіх обставин кримінального провадження, усуваючи з судового розгляду все, що не має значення для кримінального провадження.

Головуючий у судовому засіданні вживає необхідних заходів для забезпечення в судовому засіданні належного порядку.

Відповідно до частини 2 статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Зміст ухвали апеляційного суду Харківської області від 06 листопада 2014 року та встановлені перевіркою обставини вказують на те, що суддею Мельник І.М. допущено істотні порушення вимог кримінального процесуального закону, які перешкодили ухваленню законного та обґрунтованого судового рішення, що може вказувати на недотримання основних завдань кримінального провадження щодо захисту особи від кримінальних правопорушень, охорони прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження та забезпечення повного та неупередженого судового розгляду. Суддею не дотримано вимог щодо керування судовими процесом та перевіркою, як головуєчим суддею, що призвело до відсутності технічних записів судових засідань та скасування ухваленого вироку і направлення справи на новий судовий розгляд. Встановлені обставини можуть слугувати підставами дисциплінарної відповідальності судді.

Однак частиною четвертою статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено річний термін для застосування дисциплінарного стягнення до судді з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Ураховуючи, що вирок суддею ухвалено 21 травня 2014 року, стоки притягнення судді до дисциплінарної відповідальності сплинули.

Керуючись статтями 83-86, 91, 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції від 07 липня 2010 року), Комісія

вирішила:

відмовити у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Комінтернівського районного суду міста Харкова Мельник Ірини Миколаївни за зверненням Пашкова Юрія Дмитровича.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова